

Sürdürülebilir Tarım Yöntemleri

Prof.Dr.Emine Olhan
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi

TARIMSAL FAALİYETİN ÇEVRE ÜZERİNE ETKİSİ

- Toprak işleme (Organik madde miktarında azalma)
- Sulama (Taban suyu yükselmesi ve tuzlulaşma)
Sulamadan geri dönen suların su kaynaklarına ulaşması ve yeraltı ve yerüstü sularında tuzluluk-verimlilikte düşüş.
- Münavebesiz ekim (toprak verimliliğinde azalma)
- Girdi Kullanımı (Yoğun gübre ve tarım ilacı kullanımı)

Tarımın Çevreye Etkisi

- Tarım yapılan alanda canlı sayısında azalma
- Tarım ilaçlarının buharlaşması-hava kalitesinde bozulma
- Toprak erozyonu
- Yer altı sularında kirlenme
- Yüzey sularına kimyasalların karışması
- Toprağa kimyasalların bulaşması
- Kimyasal kalıntılı gıda üretimi
- İklim değişikliği

TARIMDA DEĞİŐİM

Dünyada 1970 li Yıllarda Tüketicilerin Bilinçlenmesi, Güvenilir Gıdalara Talebin Artması, 1990 lı Yıllarda Gıda Kökenli Hastalıkların Artması Dikkatleri Tarımsal Üretim Sürecine Çekmiştir. Bu Kapsamda

sürdürülebilir tarımın
önemi Artmıştır.

Sürdürülebilir Tarım

- 1970'li yılların sonunda tüketicilerin bilinçlenmesi ile birlikte daha sağlıklı, güvenilir ve çevreye zarar vermeden üretilen gıdalara olan talebin artması, 1990'lı yıllarda yaşanan gıda kökenli salgın hastalıklar (BSE, şap gibi) ve yenilenemeyen doğal kaynakların korunması ihtiyacı tarımsal faaliyette sürdürülebilirlik anlayışının benimsenmesini zorlamıştır.
- Kaliteli ve yeterli miktarda gıda maddesinin uygun maliyette üretimini, dünya tarımının ekonomik canlılığını, çevrenin ve tarımda kullanılan doğal kaynakların korunmasını ve dünya nüfusunun refahını geliştirecek sistem ve uygulamalar içeren sürdürülebilir tarım gıda güvenliği sorununa da çözüm olarak uygulama alanı bulmuştur

Sürdürülebilir Tarım

- Bu nedenle sürdürülebilir tarımın diğer bir tanımını da *ekonomik yönden uygulanabilir, çevre açısından uygun, sosyal yönden kabul edilebilir ve politik yönden desteklenebilir* olarak yapılabilir.
- Ekonomik yönden uygulanabilirlik deyince bugün ve gelecekte çiftçilere yeter geliri sağlaması anlaşılmalıdır.
- Çevre açısından uygunluk toprak, hava ve suyu bilinçli kullanarak ve doğayı koruyarak tarım arazilerinin kullanımını sürekli kılmaktır.
- Sosyal yönden kabul edilebilirlik ise üreticilerin ihtiyaçlarını ve yeni teknolojileri temin edebilme ile ahlaki değerlere uygunluktur.
- Politik yönden desteklenebilirliği ise tarımsal girdilerin ve üretimin değerinde satılabilmesi gibi destekleme konularını içerir.

- Tarımsal üretimle doğayı beraber düşünmeliyiz.
- Doğa ile uyum içinde çalışmalıyız...

ORGANİK TARIM

- Organik tarım doğadaki dengeyi koruyan, toprak verimliliğinde devamlılığı sağlayan, hastalık ve zararlıları kontrol altına alarak doğadaki canlıların sürekliliğini sağlayan, doğal kaynakların ve enerjinin optimum kullanımı ile optimum verimlilik alınan bir sistemdir
- İnsan, çevre ve ekonomik olarak sürdürülebilir tarımsal üretim sistemini bütünleştiren bir yaklaşımdır.
- Sistemin amacı doğal kaynakları korumak ve zararlı ve hastalıklardan arınmış insan ve hayvan gıdası üretmektir

ORGANİK TARIMIN AMAÇLARI

- 1. Üretim planlaması ile maksimum değil yeter miktarda ve yüksek kaliteli gıda üretmek,
- 2. Doğaya hükmeder biçimde değil, doğa ile uyum içinde çalışmak,
- 3. Toprak verimliliğini uzun dönemde korumak ve geliştirmek,
- 4. Bitki besin maddesi ve organik madde bakımından mümkün olduğunca kapalı bir sistemde çalışmak,
- 5. Tarımsal faaliyetten kaynaklanabilecek her türlü kirliliği önlemek,

ORGANİK TARIMIN AMAÇLARI

- 6. Doğadaki bütün canlıları koruyarak genetik çeşitliliği devam ettirmek,
- 7. Üreticilere güvenli bir çevrede çalışma ve yeter gelir sağlamak,
- 8. Tarımsal üretimde mümkün olduğu kadar bölgesel kaynakları kullanmak,
- 9. Bitkisel üretim ve hayvansal üretimin beraber yapılmasıyla bunların, birbirlerini desteklemesini sağlamak,
- 10. Tarımsal üretimin sosyal, ekonomik ve ekolojik boyutunu birlikte düşünmek.

ORGANİK TARIMIN PRENSİPLERİ

- Çeşit seçimi (Bölgeye uygun dayanıklı)
- Münavebe yapılması
- Organik gübreleme(Yeter miktarda)
- Hastalık ve zararlılarla mücadele(Doğal düşmanları ile)

ORGANİK TARIMIN DEZAVANTAJLARI

- Verimlilikte % 10-30 oranında azalma olacak
- Ürünlerin albenisi olmayacak
- Piyasada organik girdiler yeterli miktarda olmadığı için teminde sıkıntılar olacak, pahalı olacak
- İşgücü gereksinimi artacak

Neden Organik Tarım

- *Gelecek nesilleri korumak,*
- *Kimyasalların insanlar, çevre ve hayvanlar üzerindeki olumsuz etkilerinden korunmak,*
- *Toprağı uzun yıllar verimli kullanabilmek*
- *Toprak ve genetik çeşitlilikte erozyonunu önlemek,*
- *Su miktar ve kalitesini korumak,*
- *Enerji tasarrufu yapmak,*
- *Sağlıklı ve besin kalitesi yüksek ürün elde etmek.*

Dünyada Organik Tarım

- Organik tarım, dünyada yaklaşık 130 ülkede yapılmakta ve organik tarım üretim alanı giderek artmaktadır. 2011 yılı verilerine göre dünyada 37 milyon hektar alanda organik ürün yetiştirilmektedir.
- Bu alanın büyük bölümüne Avustralya, Arjantin ve İtalya sahiptir.

Dünyada Organik Tarım

- Dünyada en fazla organik tarım alanına sahip olan Avustralya ve Arjantin'deki alanların büyük bölümü yem bitkilerine ayrılmıştır. Dünyadaki organik tarım yapılan işletmelerin (400 000) yaklaşık % 44'ü Avrupa kıtasındadır.
- Avrupa ülkeleri önemli bir organik tarım üreticisi olmalarına rağmen üretimleri taleplerini karşılamamakta ve bu nedenle dünyanın organik ürün ithalatından da en büyük payı almaktadır.

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM

- Çok farklı iklim ve coğrafi özelliklerin bulunması,
- Sahip olunan biyolojik çeşitlilik,
- Farklı koşullara adapte olmuş ürünler
- Sahip olduğu genç nüfusu ile Türkiye organik tarım açısından büyük bir potansiyele sahiptir.

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM

- 1984/85 Avrupa orijinli firmaların talepleri doğrultusunda üretim başlamıştır.
- Bu dönemde danışmanlık, teftiş ve sertifikasyon işlemleri yabancı firmalarca gerçekleştirilmiştir.
- 1992 ETO kurulmuştur.
- 18 Aralık 1994 “Bitkisel ve Hayvansal Tarım Ürünlerinin Ekolojik metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM

- 03.12.2004 Organik Tarım Kanunu Yürürlüğe girmiştir.
- AB Yönetmeliği ile tam uyumlu “Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik” 10.06.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Organik Hayvansal Ürünler

✓ Süt ve Süt ürünleri

✓ Et

✓ Yumurta

✓ Bal...

Organik bitkisel ürünler

SONUÇ

- Organik Tarım ile;
- Tarım ürünlerine yeni piyasalar bulunması gibi tarım politikası amaçları,
- Daha az entansif toprak kullanımı yoluyla çevrenin korunmasına katkıda bulunmak gibi çevre politikası amaçları,
- Üreticiler açısından rekabet sağlama açısından rekabet politikası amaçları,
- Tüketicinin korunması amaçları ile desteklenmektedir.

SONUÇ

- Bu amaçlar doğrultusunda organik tarım üretim fazlalığının azaltılmasında, çevrenin korunmasında, yenilenemeyen doğal kaynakların korunmasında ve gıda kalitesinin geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır.
- Bu faydalarından dolayı gelişmiş ülkelerde çiftçiler organik tarıma geçme konusunda teşvik edilmektedir. Bu teşvikler; araştırma, yayım ve pazarlama konularında olmaktadır. Bu yardım programları organik tarımla ilgili eğitim kursları ve yıllık ödemeler şeklinde parasal yardımları da kapsamaktadır.